

Et mediesenter ble forløperen for NLA Gimlekollen

Historisk oversikt og personlige minner ved 40 årsjubileet september 2021

Asbjørn Kvalbein

Rektor for Gimlekollen Mediesenter 1981-1990

akvalbein@gmail.com

Ideen om en spesialutdanning i media og kommunikasjon trengte en lang modningstid. Men da viktige forutsetninger var avklart, gikk det forholdsvis fort å reise en stor institusjon på Gimlekollen i Kristiansand. Jeg fulgte hele denne oppstartsprosessen og vil gjerne fortelle om noen hovedlinjer slik jeg husker dem.

Trender i tiden

For å forstå bakgrunnen for opprettelsen av mediesenteret på Gimlekollen, kan det være nyttig å peke på noen trekk i andre halvdel av 1900-tallet.

Utdanningssamfunnet. Generasjonen under og etter andre verdenskrig var oppvokst av at barna deres skulle få mer skolegang enn de selv hadde fått. Folkeskolen måtte bygges ut. Den obligatoriske niårige grunnskolen ble innført fra 1969. Interessen ble så vendt mot skoletilbud ut over denne rammen, for en større del av ungdomskullene. Nye offentlige og private skoletilbud så dagens lys.

Medieinteressen var betydelig på femti-tallet og utover. Radio var blitt et magisk medium i løpet av førtiårene, store radiokabinetter dominerte i de tusen hjem i femti- og sekstiårene. Med bare én norsk

radiokanal var NRK i en monopolsituasjon, og hva som ble formidlet i «rikskringkastingen», var samtaleemne overalt.

Engasjementet for massemedier ble ytterligere forsterket da prøvesendinger med fjernsyn kom i gang. NRK fjernsynet ble etablert i 1960.

Men monofolet fortsatte, og valgmulighetene var få. Flere radiokanaler i NRK ble startet først 20 år senere.

Offentlige utredninger om kabel- og satellittfjernsyn kom i løpet av 1970-tallet. I 1981 gjorde ikke minst partiet Høyre det til en valgkampsak å oppheve NRK-monopolet. En ville gjerne prøve ut den svenske modellen med lokale nærradioer. Høyre ble valgvinger, og allerede samme høst utlyste det nye Kulturdepartementet konsesjoner for nærradioer.

Misjons-sambandets allsidige mediearbeid

Det var ikke tillatt å sende radioprogram utenom NRK fra norsk jord. Derfor prøvde flere seg med kortbølgesendinger fra utlandet.

Norea Radio ble opprettet av Misjons-sambandet (NLM) i 1956. Norea sendte daglige kveldsprogram med forkynnelse

og kristen musikk. Sendingene gikk først fra Tanger i Nord-Afrika, senere fra Radio Monte Carlo, da også på mellombølge.

NLM hadde også en lang tradisjon med bladvirksomhet. Ukeavisen *Utsyn* hadde på det høyeste, like etter andre verdenskrig, et opplag på bort imot 60.000. For å konkurrere med de fargerike ukebladene prøvde en seg i noen år med et bildeblad, som het *Ut i all verden*. Som et tilbud til den nye generasjonen kom ungdomsbladet *Ungdom og tiden*. Det hadde sin første fulle årgang fra 1965. Allerede da var det ti tusen abonnenter, og antallet steg ytterligere de nærmeste årene, før andre medier overtok. Jeg hadde gleden av å være den første redaktøren.

Lunde Forlag ble overtatt av NLM i 1944. På slutten av 1900-tallet var det Norges største kristelige forlag, før også Lunde merket nedgangen i boksalg.

Grammofonplater og kassetter, senere CD-plater, ble populære medier over hele verden fra seksti- og syttitallet. NLM samlet sin virksomhet på denne sektoren i selskapet Lynor AS.

All denne medievirksomheten hadde behov for medarbeidere med motivasjon og opplæring. NLMs aktive venner så det også som et kall å utdanne ungdom til å gjøre tjeneste i allmenne medier.

En drømmetomt i Kristiansand

Den tradisjonsrike Gimle gård i Kristiansand eide et stort skogsområde nord for Oddernes. I det nye boligområdet som ble utbygd der på seksti- og syttitallet, ble en av de vakreste tomtene overdratt til NLM med tanke på skole drift. Formelt sto AS Gimlekollen bak det hele, men selskapet hadde tilknytning til familiene Haanes og Mosvold. Tomten var på 44 dekar. Fra kommunens side ble eiendommen regulert til skoleformål.

NLM satte raskt i gang et arbeid for å

forberede et prosjekt som fikk navnet Gimlekollen Folkehøyskole. Foreløpige tegninger til et større skoleanlegg med internat er datert september 1967. I utredningene nevnes tanken om en «videregående folkehøyskole» etter mønster av amerikanske colleger. Skolen skulle ta opp elever med minimum eksamen artium. Et slikt opptaksvilkår var noe nytt i dette skoleslaget.

Kirke- og undervisningsdepartementet var i utgangspunktet positivt innstilt til planene. Ni omkringliggende folkehøyskoler ble imidlertid bedt om å uttale seg om prosjektet på Gimlekollen. Mange var positive, men flere hadde sterke motforestillinger. De var redde for at det ikke var stort nok elevgrunnlag i regionen for en ny folkehøyskole. Generelt var de spent på skoleslagets fremtid i det nye utdanningssamfunnet.

Fylkestinget i Vest-Agder var i møte november 1968 positive til en folkehøyskole på Gimlekollen, men vedtok å utsette å love fylkets andel av det offentlige tilskuddet.

Da det etter en stund ble klart at den politiske ledelsen i departementet ikke ville gi statlig tilskudd til flere nye skoler, ble Gimlekollen prioritert ned. Grunnen var protestene fra naboskolene, strammere budsjetter for departementet, og trolig at NLM Misjonssambandet hadde flere folkehøyskoler og andre skoler fra før.

NLM-vennene og ledelsen tenkte og ba gjennom flere år for å få klarhet i hvordan vi burde utnytte mulighetene som lå i den funksjonelle tomten.

Mange ønsket at en burde opprette et felleskristelig medietiltak. I samtaler ble flere ideer kastet fram. NLM-ledelsen ville selv beholde initiativ og styring, da det ellers kunne bli uklarhet om ansvarsforhold og profil. De mente at bak en større økonomisk satsing var det viktig å

etablere en eierfølelse og nærhet til givnerne. Misjonen ville unngå en ansvarspulverisering. Som den erfarne misjonslederen Gabriel Eikli sa: - Et stort økonomisk løft som dette blir, trenger en mor og far, og ikke mange fettere og kusiner.

Visjonen om et større mediemiljø

NLM ville ha bredde, i denne omgang ikke i form av mange organisasjoner, men i form av ulike medier og tiltak. En innstilling til Misjonssambandets hovedstyre i NLM av november 1977 løftet fram en visjon om et allsidig mediemiljø, der en samlokaliserte flere av NLMs medietiltak. I utvalget satt Knut Lindaas, Asbjørn Kvalbein og Jon Kvalbein. Sekretær og pådriver i denne sammenhengen var skole-sjefen i NLM, Josef Tungland.

Hvilke medietiltak skulle samarbeide?

Lynor AS plate- og kassettforlag hadde etablert seg i 1971 med produksjon, distribusjon og kontorer i Kristiansand sentrum. Selskapet fikk en vekst ved innføringen av det fleksible kompaktkassettformatet, som i stor grad erstattet de gamle vinylplatene. Lynor fikk også en viktig rolle i produksjon av kristne CD-plater da de slo igjennom, og senere videokassetter. Selskapet hadde 10-15 ansatte.

Fra før hadde NLM et eierforhold og engasjement i Norea Mediemisjon. Norea var etablert i 1956 i Oslo med målsetting om radiomisjon i Norge og internasjonalt. På slutten av 1970-tallet var det 10-15 ansatte. Ikke alle i styret og blant de ansatte var enige om å flytte hovedkontoret til Kristiansand. Men hovedstyret ble etter hvert enstemmig for å flytte. Det var trangt om kontorplass ved hovedkontoret i Oslo. Mange av støttespillerne bodde i Agder og Rogaland, så slik sett ble Norea sentralt plassert.

Innstillingen fra utvalget fant at det

ikke var naturlig å flytte noe av litteraturarbeidet i NLM til Kristiansand.

I praksis ble fellestiltaket Kristelig Pressekontor (KPK) med til Mediasenteret, fordi Aud og Asbjørn Kvalbein hadde hatt ledelsen av KPK på deltid siden midten av 1970-tallet. Dermed lå det til rette for et større senter på Gimlekollen, med ca. 30 ansatte, i tillegg til studentene på skolen.

Mulige alternativer for skoledrift

I den første innstillingen om Gimlekollens fremtid forelå det føringer om skoleprofilen. Utvalget bak innstillingen og skole-sjefen i NLM fortsatte samtalen. Tidlig var det klart at folkehøgskoleplanene ikke lot seg realisere. Vi så at det kanskje lå en Guds ledelse i dette. For vi ønsket oss et skoletilbud som var mer spisset og yrkesrettet. Folkehøgskolen har som kjennemerke at den ikke har pensum og eksamener.

Skulle vi satse på en privat kristen høyskole, som for eksempel Menighetsfakultetet eller Norsk Lærerkademi? Problemet var at det antakelig ville ta lang tid å få den godkjent. På den tiden var det ikke noen egen lov om retningslinjer og tilskudd til private høyskoler. Da måtte en få en spesiell departemental vurdering, og statsstøtte måtte tas inn i budsjettforhandlingene i Stortinget. Lov om private høyskoler kom først i 1986, og da kom alt regelverk inn i faste former.

Dermed landet vi på kategorien *Videregående skole uten parallell i det offentlige skoleverk*. Slike skoler var hjemlet i tilskudsregel 6 i Privatskoleloven av 1970. Den alfabetiske opprømsingen av slike skoler begynner slik: Ballettskoler, bibelskoler ... Da kunne en få dekket 75 prosent av driftsutgiftene, lønnsutgifter, teknisk utstyr, men ikke til bygninger eller husleie.

Hovedstyret for NLM godkjente innstillingen i møte 17. desember 1977. Våren 1978 ble planene offentliggjort. Et rådsmøte i NLM 16.-18. august 1978 ga en enstemmig tilråding om å satse på Gimlekollen-prosjektet.

Etter en del lobbyarbeid ble søknad sendt til Kirke- og undervisningsdepartementet om tilskudd til skoledrift. Skolen ble godkjent i 1981, men fikk statstilskudd først fra 1982.

Formålsparagrafen ga retningen

I grunnreglene for den nye skolen heter det at «Gimlekollen Mediasenter er en institusjon på videreutdanningsnivå og skal gi innføring i moderne massemedia og utdanne arbeidere til innsats i presse, litteratur, radio, film, video og fjernsyn. Skolen skal gi allmenn bibel- og misjonskunnskap og samfunnsfaglig og ideologisk innsikt. Skolen skal søke å danne et miljø for mediaforskning. Skolen skal vekke og styrke personlig kristenliv hos elevene og formidle kallet til tjeneste i Guds rike heime og ute.»

Skoleplanen lages fra grunnen av

Forfatteren av denne artikkelen, Asbjørn Kvalbein, var fra 1972 redaktør av hovedorganet *Utsyn*. Jeg ble allerede i 1977 spurt om å bli rektor for skolen på Gimlekollen. Hovedstyret oppfordret meg til å dra med familien til USA for å ta en grad, så jeg kunne «føle at jeg sto støtt». En doktorgrad var utenfor rekkevidde – økonomisk og praktisk. Dermed satset jeg på en mastergrad ved en institusjon som hadde et godt ord på seg.

Wheaton Graduate School ved Chicago tilbød utdanning på masternivå innen medier og kommunikasjon. Som kristent college var den ledende internasjonalt. Instituttlederen, dr. Will Norton, ble informert om Gimlekollen-planene og la

godt til rette for at jeg kunne velge de kursene jeg antok ville være nyttige. Som masteroppgave fikk jeg analysere undervisningsopplegget for flere sekulære medieutdanninger på høyt nivå i USA. På dette grunnlaget utarbeidet jeg et opplegg og en studieplan for den fremtidige skolen på Gimlekollen. Jeg tok kurs i flest mulig aktuelle fagområder i media, men interesserte meg særlig for kommunikasjonsteori. Masterstudiet på Wheaton ga også mange impulser pedagogisk og metodisk som ville føles nyskapende i Norge.

Vi satset i første omgang på et ettårig opplegg. I stedet for å dele året inn i semestre, innførte vi betegnelsen avsnitt. Fagene ble kalt kurs. Skoleåret ble da inndelt i fire avsnitt av ca. to måneder hver. Dermed besto hvert kurs av 10-20 enkelttimer eller dobbelttimer.

I de første planene ble det presisert at skolen skulle hente inn elementer fra fagskole, folkehøyskole og bibelskole. Vi ville utdanne til kristne medier, og dessuten sørge for at studenter som fikk jobb i allmenne medier, hadde god orientering om kristendom og kirkeliv.

Gjennom hele skoleåret skulle derfor studentene ha allmenne mediefag, teologiske fag, og selvsagt fordypning i enten radioarbeid eller avisjournalistikk. Sporene fra den kristne collegetradisjonen i USA er tydelig. Avisstudenter skulle lære litt om radio, og motsatt. Tidlig ble det gitt opplæring i video og fjernsyn, som etter hvert ble en egen fordypningslinje.

Opplegget for de fire avsnittene det første skoleåret så dermed slik ut:

1. avsnitt.

Teologiske fag: Lignelsene i Bibelen.

Troslære

Samfunnsfag

Mediekunnskap

Alle skulle få enkel innføring i avisjourna-

listikk, radio og fjernsyn

Omfattende fordypningskurs med praksis i de to, senere tre fordypningene, ble gjennomført i alle de fire avsnittene

2. avsnitt

Profetenes forkynnelse. Norsk kirke- og kristenliv

Kommunikasjonsteori

Ideologier og aksiomkritikk

Språk og stil

Sosial- og rettsreportasje

Fordypning

3. avsnitt

Medieforskning og hvordan mediene brukes

Kommunikasjon og etikk

Norsk kirkeliv

Layout og bildevurdering

Mediepedagogikk

Menneskerettigheter

Fordypning

4. avsnitt

Kristen etikk

Retorikk, homiletikk, stemmebruk

Informasjonsarbeid

Undervisningsmedier

Media i misjon og evangelisering

Sjelsorg

Fordypning

Det var ellers kortkurs eller seminarer i apologetikk, forlagsarbeid, bok- og musikkhandel, maskinskriving, gruppesamarbeid og kristen sang og musikk.

Skolen fikk gjort avtaler med lokalaviser, riksaviser, blader og NRK-redaksjoner om utplassering av studentene i en eller to ukers praksis, gjerne nær hjemstedene deres.

Det ble mange endringer i løpet av min rektortid (1981-90). Jeg sa ofte: «Vi må enten forandre oss ti prosent hvert år, eller forandre oss hundre prosent hvert tiende år».

Hva skulle skolen hete?

Skolen var forskjellig fra andre utdanningstilbud. Det ville vi markere i skolens navn. Departementet har ikke tradisjon for å blande seg inn i skolenes navn, så sant de ikke er villedende. Vi hadde planer om å kalle skolen Gimlekollen Media-institutt, men fikk protest på det fra Internasjonalt Masse Media Institutt, som allerede var etablert i Kristiansand.

Vi kalte da skolen Gimlekollen Mediasenter. Senere ble det ifølge norsk rettskrivning presisert at en skulle snakke om medie i sammenstillinger. Dermed ble navnet etter en tid Gimlekollen Mediasenter, forkortet til GMS.

Internasjonalt Masse Media Institutt (IMMI) i Kristiansand ble ledet av Sigurd Aske fra 1978 til 1981. Visjonen var å bygge opp en internasjonal utdanning og forskning på høyt nivå. Mange kirker og organisasjoner stilte seg bak dette. Drømmen var å få tak i folk som allerede hadde utdanning på master-nivå, eller i hvert fall bachelor. En så for seg at studentene ble så høyt utdannet at selv sekulære medier ikke kunne komme utenom å ansette dem. Profilen skulle være internasjonal og undervisningsspråket engelsk. Senere ble Knud Jørgensen leder for IMMI, og det ble engasjement i nye tiltak. Selskapet flyttet til Oslo og gikk inn i Mentor.

Bygging og oppstart i 1981

Grunnarbeidet for det som skulle bli Gimlekollen Mediasenter, tok til i november 1979, og grunnsteinen ble lagt ned 10. mai 1980.

Prosjektet var dristig rent økonomisk. Vi planla et kombinert skolebygg med hovedkontorer for Lynor og Norea, med moderne studioer, et stort studio A for musikk- og tv-opptak, og to mindre radiostudioer, med førsteklases teknisk utstyr i gode kontrollrom.

Hele senteret ble i 1981 kalkulert til ca. 30 millioner. 16,5 millioner til første byggetrinn (undervisningsbygg, kontorer og studier), og resten til internat eller hybelbygg, bibliotek, spisesal, kjøkken, stuer og tilfluktsrom for ca. 50 studenter.

For at ikke hele prosjektet skulle bli for krevende økonomisk, ble det vedtatt å bygge skole- og administrasjonssenteret i 1979-81, og ferdigstille internatet i 1982.

Hvordan ble økonomien sikret?

På grunn av et mannsterkt og systematisk, frivillig og lokalt dugnadsarbeid sparte vi 1-2 millioner kroner i byggekostnader. Landslotteriet 1981/82 med bil og båt som hovedgevinst ga over en million.

Gaveforsikringer ble en overraskende ny og gunstig ordning. Det ble etablert en fast givertjeneste – 1000 kroner årlig i ti år. Giverne ga dermed 10.000 til sammen, pluss renter. Vesta Hygea forsikret givertjenesten (om den enkelte giveren falt fra eller ikke maktet å følge opp), og ga lån til GMS på femten ganger gavebeløpet. Gavene ble regnet som skattefrie, fordi de var gitt til utdanning. Alle var takknemlige for denne enestående gode ordningen for alle parter. Det allmenne rentenivået på denne tiden var svært høyt – 12-14 prosent. Gaveforsikringene reddet hele prosjektet økonomisk, ble det påstått.

Så kom vi i gang

De første 50 studentene troppet opp i slutten av august 1981. Innvielseshelgen var 18.-20. september, med lørdag ettermiddag som høydepunktet.

Ca. 900 personer var til stede. 400 fikk servert lapskaus i råbygget for det som skulle bli kantine. Samlingen ble overført til ekstra lokaler via tv-link, noe som på den tiden følte svært moderne. Dette ble lagt opp av Lynor.

Det var festtale av generalsekretær Birger Breivik, hilsener fra styreformann

Gisle Espeland og formann i byggekomiteen, Trygve Dahle, som også var sjef for byggefirmaet Kruse Smith. Han la sin sjel i å legge alt godt til rette for prosjektet. Byggekomiteens sekretær og ansvarlig for dugnadsinnsatsen var Knut Lindaas. Ordfører i Kristiansand, Paul Otto Johnsen, omtalte Mediasenteret som et eventyr – her var både byhistorie og mediahistorie, sa han. Det var ellers hilsener fra fylkesordfører Nils Otto Hægeland, biskop Erling Utnem, redaksjonssjef i NRK Sørlandet, Johan Christian Sandvand, og direktør Knut Fossum på vegne av Norske Avisers Landsforbund, Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag. Det var videre hilsener fra Leif Haanes, Åge Nevland og flere.

Et heldøgns ungdomsmiljø

NLM har lang erfaring med drift av internatskoler for ungdom. Første generalsekretær i NLM, Johannes Brandtzæg, drev en privat ungdomsskole på Framnes i Hardanger. Senere var det også misjonskole der. De første tiårene på 1900-tallet kom en rekke ungdomsskoler (folkehøyskoler) over hele landet.

Med en så sterk internattradisjon var vi motivert for å samle studentene i et levende heldøgns miljø. Studentene kunne bruke lokaler og teknisk utstyr både dag og kveld, og ideene kunne komme trillende over middagsbordet. Mange faktorer bidro til et allsidig miljø. Gimlekollen ligger passe langt fra bysenteret. Det er lokalisert tett ved det vakre Tretjønn og fine turområder.

Hver torsdag kveld ble det arrangert kristent møte, med aktiv studentdeltakelse. Flere av årene hadde skolen et aktivt studentkor med en lærer eller faglig dyktig student som dirigent. Studentene dannet ellers et eget idrettslag. Noen av personalet reiste sammen med studenter

til bedehusmøter i Agder-fylkene, med forkynning, sang, informasjon og kollekt til GMS.

Første skoleår var ikke internatet ferdig. Dermed formidlet skolen hybler. Misjonsvenner i byen stilte opp som kontaktfamilier.

Varierte undervisningsformer

Undervisningen skulle være praktisk rettet. Vi fikk ordnet med avtaler så studentene kunne skaffe seg gode private skrivemaskiner. Kassettopptakere ble innkjøpt av de som skulle jobbe med radio. Skolen hadde også utstyr til utlån. Noe av øvingsutstyret lå på profesjonelt kringkastingsnivå. Videoutstyret var utmerket ut fra den tids standard.

Fra Norsk Telegrambyrå fikk vi gratis nyhetstelegrammer for øvingsformål. En telexmaskin spydde ut rikelig med papir og ga en følelse av kontakt med aktuell medievirkelighet.

Gimlekollen Mediasenter søkte tidlig om å få konsesjon for drift av øvingsradio. Det ble innvilget rett før jul i 1981. Tiltaket fikk navnet Gimlekollen radio, til daglig kalt Gimra. Som en av de første nærradioene i landet kom den i gang fra 14. februar 1982 med daglige sendinger.

Lynor fikk tillatelse av telemyndighetene til å sette opp egen sender for FM på Holdalsnuten, det høyeste punktet på Gimlekollen.

Det ble mye prøving og feiling. Vi sendte en del programstoff fra Norea Radio når studentene ikke laget sine sendinger. Da kom det en henvendelse fra Kulturdepartementet om at stoffet måtte være lokalt vinklet.

Snart fikk også andre grupperinger i Kristiansand konsesjon til å drive nærradio. De fikk leie både studio og sender på Gimlekollen. En av de største aktørene ble Radio Sør, som etter hvert etablerte

seg med studio og kontorer i sentrum av byen.

Avisstudentene fikk lage interne nyhetsblader, og en offentlig øvingsavis ble produsert et par ganger i året og spredt i postkassene i byen.

Gjennom flere år fikk avisstudentene utgjøre et lokalkontor for avisen Dagen i Bergen i en periode på våren. Avislærerne og studentene hadde sitt eget morgenmøte og løpende kontakt med nyhetsredaksjonen i Bergen. Det var stor stas å få artikler på trykk, og utklippene ble tatt vare på som arbeidsprøver når studentene skulle søke jobb.

Studentene meldte seg i stort antall

GMS stilte som krav at studentene måtte ha fylt 19 år og ha fullført gymnas. Hele landet var inntaksområde. Vi fikk også studenter fra andre land i Norden.

I min rektortid hadde studentene en gjennomsnittsalder på 21 år. Det vil si at flere hadde utdanning eller yrkesbakgrunn ut over gymnaset. Fordelingen av gutter og jenter var hele tiden balansert.

På åttitallet var det alltid flere søkere enn vi kunne ta inn. Vi opererte med ventelister. Studenttallet økte jevnt fra ca. 50 det første året, til ca. 120 rundt 1990, inkludert andrårstudenter og praksisstipendiater. At vi ikke hadde hybler til alle, var ikke noe problem, da mange fant det greit å ordne bolig på egen hånd.

En flott gjeng av lærere

Det var fem fulltids ansatte lærere fra begynnelsen av. Dessuten noen timelærere og mange gjesteforelesere.

Bernt Skutlberg hadde kompetanse fra NRKs toårige programingeniørutdanning, kombinert med lærerskole. En annen var også lærerutdannet, Halvard Colbjørnsen. Han hadde flere års praksis

fra mediemisjonstjeneste i Indonesia. Svein Brurås hadde høyskoleutdanning på masternivå og erfaring fra avisjournalistikk. Erik Kjøbekk var teolog med bakgrunn fra bibelskole og forfatterskap. Rektor var cand.theol. med flere års redaktørpraksis og med master i «General Communications» fra Wheaton Graduate School.

Senere fikk vi gjennom et skoleår disponere en medarbeider fra Trans World Radio. Boyd Griffith kom med hele familien fra USA og var flink med TV og såkalte små medier. Han hjalp oss med å profesjonalisere tv-linjen og lokal-tv.

En blomst i hatten var det også å få den erfarne NTB-journalisten Audun Stølås med i staben. Han var i tillegg cand. theol.

Etter en tid kom Geir Sandvik inn i lærerflokket. Han var lærerutdannet, hadde erfaring fra ungdomsarbeid og ledelse av NLMs nærradio i Stavanger. Han overtok som rektor etter meg i 1990.

Det vil føre for langt å nevne alle lærerne. De bidro positivt til det allsidige miljøet.

Vi la vekt på at lærerne ikke bare var teoretikere når det gjaldt media, men hadde praktisk erfaring med å tenke og arbeide journalistisk, og ha øre for god lyd og muntlig kommunikasjon for radio. Journalistikk er et håndverk. Det er noe helt annet å skrive en spisset nyhetsartikkel eller reportasje, enn å skrive en forskningsbasert artikkel med fotnoter.

På denne tiden var det få i Norge med akademisk kompetanse eller doktorgrad innen media, og enda færre av disse hadde praktisk erfaring i journalistikk. Dette forandret seg i løpet av 1980- og 90-tallet.

Vi var fra begynnelsen klassifisert som en videregående skole, og lærerne hadde en tydelig praktisk, men ikke så utpreget

akademisk bakgrunn. Det gjorde at vi møtte fordommer og hindringer da vi fra midten av 1980-tallet begynte lobbyarbeid for å få høyskolestatus.

Et særpreget miljø

De studentene som hadde plass på internatet, bodde på enkeltrom, der to og to delte bad. De fikk tre måltider daglig i kantinen.

Studentene betalte skolepenger for seg og boutgifter for seg. Studieavgiftene var høyere enn på andre kristne skoler på den tiden. Begrunnelsen for dette lå i at vi hadde forholdsvis mye individuell veiledning og gruppeundervisning, og at vi ga tilgang til godt teknisk utstyr. Det ble bygd opp et spesialbibliotek for mediefag med norske og engelske bøker. Biblioteket var åpent døgnet rundt.

Skoledagen var lagt opp med undervisning fra 8.15. Etter første time var det felles andakt i klasserom A, med informasjon.

Skoleåret begynte med en langweek-end til leirstedet Evjetun, med innlagt fjelltur og idrettsaktiviteter. Personalet deltok sammen med familiene sine.

Øving, turer og praksis

For å kunne drive Gimra på helårs basis innså vi tidlig at det trengtes ekstra mannskap. En ordning med praksisstipendiater kom i gang. Det innebar ett års engasjement, allsidig praksis, og med en viss godtgjørelse. Studentene fikk jobbe med reportasjer, intervjuer, programledelse og teknisk avvikling av direktesendinger. De fikk også trening i å planlegge og diskutere i en redaksjon.

Norea og Lynor hadde fra før av et platearkiv, som stadig ble supplert. Vi laget ordninger slik at musikken som gikk i den offentlige radioen, var innen visse stilmessige rammer. Det ble en del debatt

innad og utad rundt dette. Men vi mente det lå en god pedagogikk i at studentene lærte seg å tenke målgrupper, og ikke bare formidlet sine private favoritter.

Der det ikke fantes egnede lærebøker innen de aktuelle fagene, laget lærerne egne kompendier. Lærebøker forfattet av lærere innen medieetikk og kommunikasjon, er fremdeles i salg i 2021.

Hvert år reiste studentflokket på en studietur til Oslo og fikk omvisning i NRK, Vårt Land og andre relevante medietiltak. Enkelte år ble det arrangert studieturer til Trans World Radios studier og kontorer i Monte Carlo, Evangeliums Rundfunk i Tyskland og Evangeliske Omroep i Holland.

Midt på åttitallet ble det organisert et påbygningsår med særskilte kurs og mye praksis innen fordypningsområdene. Tilbudet ble tatt imot av 5-10 studenter innen hver av de tre linjene avis, radio og fjernsyn.

Fra midt på 80-tallet fikk skolen konsesjon til å sende øvingsfjernsyn. Det fikk navnet Kristiansand TV og gikk som lokal fjernsyn for byen i en eller flere to ukers perioder.

På vei mot høyskole

Høyskolestyret i Agder var tidlig på åttitallet positive til at GMS fikk status som høyskole. Men det var uklart hvordan vi kunne få til en støtteberettiget godkjenning fra departementet. Lov om private høyskoler kom jo først i 1986.

Det ble andre enn jeg som førte GMS i mål som høyskole (1996), og deretter integreringen i NLA (2013). Det siste var i tråd med nye trender. Før var en opptatt av å ha høyskoler spredt rundt om i lan-

det (distriktshøgskoler), og dermed var det positivt med Gimlekollen som et lokalt skoletilbud. Fra 1990-tallet av gikk myndighetene motsatt vei og la vekt på større akademiske enheter på universitetsnivå, men gjerne med spredte campusser.

Det hadde vært gunstig med én eier i oppstartsårene, til skolen var stabilisert faglig og økonomisk. Men skulle en tilfredsstillende kravene til høyskole i samsvar med lovverk, kvalitetsreform og den nye tenkningen om høyere utdanning, var det etter hvert gunstig å få en bredere plattform. Dermed var det ingen uenighet da høgskolen på Gimlekollen ble en del av NLA Høgskolen. Alt dette ble jo fullført lenge etter min rektortid, og andre vil skrive om dette.

Medieverdenen er i stadig forandring. Noen medier blir mindre aktuelle, nye kommer til. Den viktigste endringen for alle medier kom ca. 1990, med digitalisering på alle plan. Samtlige medier er knyttet til datateknologien. Dette har blant annet ført til fremvekst av sosiale medier og nye måter å tenke nyhets- og meningsformidling. Alt dette har satt sitt preg også på utdanningen på Gimlekollen etter min tid.

Å prioritere journalistikk som fagområde var viktig da vi startet Gimlekollen Mediesenter. Skolen har gått gjennom flere faser og prøvd mange slags opplegg. Jeg gleder meg over at i 40 års jubileumsåret er journalistikkutdanningen fremdeles en viktig sak på Gimlekollen, og at det har god søkning, sammen med nye, aktuelle initiativ.